ASUKASLIITTTO RY LAUSUNTO

25.10.2019

EDUSKUNTA
Asunto ja ympäristöjaosto

Lausuntopyyntönne HE 29/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2020

Arvoisa jaosto,

Asukasliiton hallitus on tutustunut huolella hallituksen talousarvioesitykseen vuodelle 2020, erityisesti toimintamme kannalta tärkeään 35.20.

Talousarvioesityksessä on joukko hyviä ja kannatettavia esityksiä kuten asunnottomuuden poistamisen tukeminen, rakentamisen kosteus- ja homeongelmien esille nostaminen ja maanlaajuisen asuntotilanteen yhä jyrkkenevän eriytymisen tarkastelu.

Asuntorahaston takaus- ym. valtuudet näyttävät olevan riittävät, varsinkin kun uudisrakentamisen taso laskee ensi vuonna ja tullee pysymään asuntorakentamisen osalta matalahkona hallituskauden loppuun.

Erityisen ilahduttavaa on valtion jatkuva osallistuminen vuokra-asuntojen tuottamiseen.

Talousarvion ajatusrakenne on kuitenkin entinen, perustuen kasvukeskusten MAL-sopimuksiin ja autioituvan Suomen yleishyödyllisten asuntoyhteisöjen akuuttien talousongelmien korjaamisen tukemiseen.

Peräänkuulutamme uusajattelua

Liitomme esittää jälleen kerran kokonaisvaltaista uudelleenajattelua asumisen hintatason kohtuullistamiseksi maassamme. Sellaista prosessia ei voida varsinaisesti käynnistää talousarviokäsittelyn yhteydessä, mutta 35.20 antaa kehyksen nostaa esille uudistuksen yhä kasvavan tarpeen.

Asumiskustannusten kohtuuttomuus voidaan kohtuullistaa vain ja ainoastaan parlamentaarisella valmistelulla. Tämä on välttämätöntä, koska nyt väestökeskittymien ”asuminen ja ympäristö” ovat MAL-sopimusten panttivankeja. Yhteistyö, jossa rakentamisen toimijat ja valtio tekevät sopimuspohjaista yhteistyötä, on muutettava voimakkaasti.

Nykytilanne on se, että kunta ja valtio tekevät yhteistyötä niin että valtio tukee esimerkiksi raideliikenteen infraa ja mahdollistaa näin uusia asuinalueita MAL-sopimuksen alueella. Asuntojen uudistuotannosta vain osa on tuettuja yleishyödyllisiä asuntoja. MAL-sopimusten mahdollistamat uudet alueet vaativat valmistumisestaan alkaen asumistukea ja köyhdyttävät kuntaa omistusasuntojen ollessa niin kalliita, että niiden maksamisen jälkeen omistajille jää hyvin vähän rahaa kunnan taloudellista toimeliaisuutta edistämään.

ASUKASLIITTTO RY LAUSUNTO

Miten luodaan toimivat asuntomarkkinat kohtuullisessa ajassa

Koko poliittisessa kentässä vallitsee yhteisymmärrys siitä, että asumisen hintataso saadaan kohtuullistettua kasvukeskuksissa vain ja ainoastaan asuntorakentamisen riittävällä lisäämisellä.

Yhtä selväksi on käynyt, että mitään sellaista mallia ei ole, jonka avulla voitaisiin kerralla korjata tilanne. Saman suuntaisesti vaikuttavaa tehoa voisi kuitenkin saada niin, että jo seuraavassa budjetissa MAL-sopimukset muutetaan siten, että valtion osuus ympäristöinfraan muutetaan suoraksi uudisrakentamisen tuotantotueksi. Tämä tuki kohdennettaisiin kokonaisuudessaan yleishyödylliseen vuokra- ja asumisoikeustuotantoon. Markkinaehtoisesti rakentaville toimijoille tukea ei voi kohdentaa, mutta toisaalta esimerkiksi pääkaupunkiseudulla voisi aivan hyvin nostaa hintasäädellyn tuotannon osuus 40 %:iin.

Yhteenvetona Asukasliitto ry toteaa

Ministeriö on tehnyt nykykäytännön puitteissa hyvän talousarvioesityksen. Muuttamatta radikaalisti maamme asuntopolitiikkaa, esityksen ongelmana on edelleen se, että hyvätkään aikomukset eivät riitä korjaamaan asumisemme kohtuuttoman hintatason juurisyitä.

Kunnioittavasti,

Asukasliitto ry
Vuosaarentie 6a, 00980 Helsinki
asukasliitto@asukasliitto.fi